

RÅDETS BESLUT
av den 24 juni 2014
om närmare bestämmelser för unionens genomförande av solidaritetsklausulen

(2014/415/EU)

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA BESLUT

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 222.3 första meningen,

med beaktande av det gemensamma förslaget från Europeiska kommissionen och unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik, och

av följande skäl:

- (1) Detta beslut avser unionens genomförande av artikel 222 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) (nedan kallad *solidaritetsklausulen*). Det avser inte medlemsstaternas genomförande av solidaritetsklausulen i enlighet med artikel 222.2 i EUF-fördraget. Enligt förklaring (nr 37) om artikel 222 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt kan en medlemsstat välja det lämpligaste sättet att uppfylla sitt eget krav på solidaritet med en annan medlemsstat.
- (2) I enlighet med artikel 222.1 i EUF-fördraget ska unionen och medlemsstaterna handla gemensamt i en anda av solidaritet ifall en medlemsstat är föremål för en terroristattack eller offer för en naturkatastrof eller en katastrof orsakad av människan. Överensstämmelse och komplementaritet mellan unionens och medlemsstaternas åtgärder bör eftersträvas, till nytta för den medlemsstat som återoppar solidaritetsklausulen och för att undvika överlappande åtgärder. Eftersom medlemstaterna ska samordna sina åtgärder inom rådet för att uppfylla sina egna krav på solidaritet i enlighet med artikel 222.2 i EUF-fördraget är det lämpligt att fastställa närmare bestämmelser för hur unionens genomförande av solidaritetsklausulen ska samordnas inom rådet.
- (3) Närmare bestämmelser för samordningen inom rådet bör bygga på de EU-arrangemang för integrerad politisk krishantering (nedan kallat *IPCR-arrangemangen*) som godkändes av rådet den 25 juni 2013, där det anges att IPCR även ska stödja arrangemangen för solidaritetsklausulens genomförande. I synnerhet vid en revidering är det lämpligt att rådet anpassar IPCR-arrangemangen.
- (4) Unionens genomförande av solidaritetsklausulen bör i största möjliga utsträckning grunda sig på befintliga instrument, öka effektiviteten genom att förbättra samordningen och undvika dubbelarbete, fungera utan ytterligare resurser, tillhandahålla medlemsstaterna ett enkelt och tydligt gränssnitt på unionsnivå samt bör respekteraden behörighet som varje unionsinstitution och -avdelning tilldelats.
- (5) Solidaritetsklausulen innebär att unionen måste mobilisera alla instrument som står till dess förfogande. Relevanta instrument inbegriper bland annat strategin för inre säkerhet i Europeiska unionen, Europeiska unionens civilskyddsmekanism inrättad genom Europaparlamentets och rådets beslut nr 1313/2013/EU ⁽¹⁾ (nedan kallad *civilskyddsmekanismen*), Europaparlamentets och rådets beslut nr 1082/2013/EU ⁽²⁾ och de strukturer som utarbetats inom ramen för den gemensamma säkerhets- och försvarspolitik (GSFP).
- (6) Räckvidden för de närmare bestämmelserna för hur unionen ska genomföra säkerhetsklausulen bör vara klart definierad.
- (7) När det gäller kampen mot terrorism utgörs den strategiska ramen för unionens åtgärder av Europeiska unionens strategi för kampen mot terrorism. Det existerar olika instrument, såsom instrument som stärker skyddet av kritisk infrastruktur inom energi och transport ⁽³⁾. Åtgärder har även vidtagits till följd av kommissionens meddelande med titeln *EU:s strategi för terrorismbekämpning: viktiga framsteg och kommande utmaningar*, exempelvis åtgärder

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets beslut nr 1313/2013/EU av den 17 december 2013 om en civilskyddsmekanism för unionen (EUT L 347, 20.12.2013, s. 924).

⁽²⁾ Europaparlamentets och rådets beslut nr av den 22 oktober 2013 om allvariga gränsöverskridande hot mot människors hälsa och om upphävande av beslut nr 2199/98/EG (EUT L 293, 5.11.2013, s. 19)

⁽³⁾ Identifierade i rådets direktiv 2008/114/EG av den 8 december 2008 om identifiering av, och klassificering som, europeisk kritisk infrastruktur och bedömning av behovet att stärka skyddet av denna (EUT L 345, 23.12.2008, s. 75).

som främjar samarbetet mellan brottsbekämpande myndigheter, stärker förebyggandet av radikaliserings, särskilt genom upprättandet av nätverket för kunskaps spridning om radikaliserings, och begränsar terroristernas tillgång till finansiella medel samt till sprängämnen⁽¹⁾ och kemiska, biologiska, radiologiska och nukleära material, samt åtgärder som förbättrar sprängämnens säkerhet.

- (8) En återopandemekanism och en utfasningsmekanism för arrangemangen inom ramen för detta beslut bör fastställas på unionsnivå, baserad på en begäran på hög politisk nivå från den eller de berörda medlemsstaterna och understödd av en gemensam kontaktpunkt på unionsnivå.
- (9) Syftet med beredskapsarrangemangen på unionsnivå är att öka effektiviteten genom förstärkt samordning på grundval av befintliga instrument.
- (10) Civilskyddsmekanismen syftar till att förstärka samarbetet mellan medlemsstaterna och unionen och underlätta samordning på civilskyddsområdet. Genom Europaparlamentets och rådets beslut nr 1313/2013/EU för unionen inrättas ett centrum för katastrofberedskap (nedan kallat ERCC) som ska säkerställa att det finns operativ kapacitet dygnet runt och bistå medlemsstaterna och kommissionen i arbetet med att nå civilskyddsmekanismens mål.
- (11) Europeiska utrikestjänsten (nedan kallad *utrikestjänsten*) förfogar över strukturer med underrättelsetjänster eller militär expertis samt nätverket för delegationer, som också kan bidra till åtgärderna mot hot eller katastrofer på medlemsstaternas territorier eller mot kriser som har en yttre dimension. Beroende på krisen och vad som är lämpligt bör andra strukturer och unionsorgan på området för den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken (Gusp) inbegripet GSFP tillhandahålla bidrag i överensstämmelse med relevanta bestämmelser i unionsrätten.
- (12) Om det är nödvändigt och genomförbart med tanke på ärendets brådskande natur bör åtgärderna på unionsnivå kompletteras med antagande av nya rättsakter eller ändring av befintliga rättsakter i enlighet med de relevanta bestämmelserna i fördragen.
- (13) Detta beslut kommer inte att ha några försvarspolitiska konsekvenser. Om en kris kräver åtgärder inom ramen för Gusp eller GSFP bör rådet anta ett beslut i enlighet med de relevanta bestämmelserna i fördragen.
- (14) Detta beslut påverkar inte tillämpningen av artikel 42.7 i fördraget om Europeiska unionen.
- (15) I kommissionens meddelande med titeln *EU:s strategi för den inre säkerheten i praktiken: Fem steg mot ett säkrare Europa* uppställs målet att förbättra unionens förmåga att stå emot kriser och katastrofer genom ett antal åtgärder som bland annat innebär att solidaritetsklausulen utnyttjas till fullo. Som rådet framhöll i sina slutsatser av den 24 och 25 februari 2011 är Europas förmåga att stå emot kriser och katastrofer av avgörande betydelse om friheten, säkerheten och rättvisan i unionen ska kunna stärkas ytterligare.
- (16) Europeiska rådet ska regelbundet utvärdera de hot som unionen utsätts för, så att unionen och dess medlemsstater kan vidta effektiva åtgärder. På Europeiska rådets begäran bör rapporter om specifika hot utarbetas.
- (17) I enlighet med artikel 346.1 a i EUF-fördraget ska ingen medlemsstat vara skyldig att tillhandahålla information vars röjande den anser stå i strid med dess säkerhetsintressen.
- (18) Europaparlamentet antog den 22 november 2012 resolution 2012/2223 med titeln EU:s klausuler om ömsesidigt försvar och solidaritet: politiska och operativa dimensioner.
- (19) Detta beslut respekterar de grundläggande rättigheterna och följer de principer som erkänns i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna och bör tillämpas i enlighet med dessa rättigheter och principer.
- (20) Eftersom målen för detta beslut, nämligen unionens genomförande av solidaritetsklausulen, inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna på egen hand utan snarare på grund av åtgärdens omfattning och verkningar kan uppnås bättre på unionsnivå kan unionen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget om Europeiska unionen. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går detta beslut inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå dessa mål.

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 98/2013 av den 15 januari 2013 om saluföring och användning av sprängämnesprecursorer (EUT L 39, 9.2.2013, s. 1).

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Allmänt mål och syfte

1. I detta beslut fastställs regler och förfaranden för unionens genomförande av artikel 222 i EUF-fördraget (nedan kallad *solidaritetsklausulen*).
2. För att säkerställa samstämmighet och komplementaritet mellan unionens och medlemsstaternas åtgärder ska samordning på politisk nivå av åtgärder till följd av att solidaritetsklausulen åberopats genomföras av rådet, med användning av IPCR-arrangemangen. Stöd till att sköta samordningen av IPCR-arrangemangen ska tillhandahållas av rådets generalsekretariat, kommissionen och utrikestjänsten.
3. Åtgärder på unionsnivå ska baseras på befintliga mekanismer för att tillhandahålla information och ge stöd som finns inom rådet, kommissionen, utrikestjänsten och unionens organ. Unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik (den höga representanten) och utrikestjänsten ska i förekommande fall bidra genom att ta initiativ och lämna relevant information och stöd inom den höga representantens behörighetsområde.
4. Relevanta unionsinstrument och IPCR-arrangemangen ska följa de egna förfarandena och får vara aktiverade före åberopandet och efter utfasningen av åtgärderna enligt detta beslut.
5. Åtgärderna enligt detta beslut ska förbättra effektiviteten genom ökad samordning mellan unionens och medlemsstaternas åtgärder.

Artikel 2

Tillämpningsområde

1. Detta beslut ska tillämpas i händelse av en terroristattack eller naturkatastrof eller katastrof orsakade av människan, oavsett om den har sitt ursprung inom eller utanför medlemsstaternas territorium:
 - a) Inom sådant medlemsstatsterritorium som omfattas av fördraget, vilket innebär landareal, inre vatten, territorialvatten och luftrum.
 - b) När föremålet är kritisk infrastruktur (till exempel olje- och gasanläggningar offshore) i en medlemsstats territorialvatten, exklusiva ekonomiska zon eller på dess kontinentalsockel.När unionen tillämpar bestämmelserna enligt detta beslut, framför allt när den mobiliserar sina tillgängliga instrument, ska den vara bunden av folkrätten och får inte inkräkta på ickemedlemsstaters rättigheter.
2. Detta beslut har inga försvarspolitiska konsekvenser.

Artikel 3

Definitioner

I detta beslut avses med

- a) *katastrof*: varje situation som har eller kan ha allvarliga konsekvenser för människor, miljö eller egendom, inklusive kulturarv,
- b) *terroristattack*: ett terroristbrott enligt definitionen i rådets rambeslut 2002/475/RIF ⁽¹⁾,
- c) *kris*: katastrof eller terroristattack med så vittomfattande följder eller politisk betydelse att snabb politisk samordning och snabba åtgärder på politisk unionsnivå krävs,
- d) *insats*: varje åtgärd som vidtas i händelse av en katastrof eller en terroristattack för att motverka de direkta negativa konsekvenserna av katastrofen eller attacken.

⁽¹⁾ Rådets rambeslut 2002/475/RIF av den 13 juni 2002 om bekämpande av terrorism (EUT L 164, 22.6.2002, s. 3)

Artikel 4

Åberopande av solidaritetsklausulen

1. I händelse av en katastrof eller en terroristattack får den medlemsstat som berörs åberopa solidaritetsklausulen om den, efter att ha uttömt de möjligheter som befintliga medel och verktyg erbjuder på nationell nivå och unionsnivå, bedömer att krisen tydligt överstiger de insatsresurser som är tillgängliga för den.
2. De politiska myndigheterna i den medlemsstat som berörs ska rikta sitt åberopande till ordförandeskapet för rådet. Åberopandet ska även riktas till Europeiska kommissionens ordförande genom ERCC.

Artikel 5

Beredskapsarrangemang på unionsnivå

1. När solidaritetsklausulen väl har åberopats ska rådet säkerställa den politiska och strategiska inriktningen på unionens åtgärder till följd av åberopandet av solidaritetsklausulen, med fullt beaktande av kommissionens och den höga representantens befogenheter. I detta syfte ska rådets ordförandeskap omedelbart aktivera IPCR-arrangemangen, om dessa inte redan används, och på så vis informera alla medlemsstater om att solidaritetsklausulen har åberopats.
2. När solidaritetsklausulen har åberopats ska kommissionen och den höga representanten i enlighet med artikel 1.3
 - a) identifiera alla relevanta unionsinstrument som bäst kan bidra till att bemöta krisen, inbegripet sektorspecifika, operativa, politiska eller finansiella instrument och strukturer, och vidta alla nödvändiga åtgärder som tillhandahålls inom ramen för dessa instrument,
 - b) identifiera militär kapacitet som bäst kan bidra till att bemöta krisen med stöd av EU:s militära stab,
 - c) identifiera och föreslå användning av instrument och resurser som tillhör ansvarsområdet för unionsorgan och som bäst kan bidra till att bemöta krisen,
 - d) ge rådet råd om huruvida befintliga instrument räcker till för att bistå den medlemsstat som berörs efter det att klausulen har åberopats,
 - e) regelbundet utarbeta samlade läges- och analysrapporter som underlag och stöd för samordning och beslutsfattande på politisk nivå i rådet i enlighet med artikel 6 i detta beslut.
3. Vid behov ska kommissionen och den höga representanten i enlighet med artikel 1.3 lägga fram förslag för rådet, särskilt vad gäller
 - a) beslut om undantagsåtgärder som inte omfattas av befintliga instrument,
 - b) begäranden om militära resurser utöver vad som är möjligt inom det befintliga civilskyddssamarbetet, eller
 - c) åtgärder till stöd för snabba åtgärder av medlemsstaterna.
4. Rådets ordförandeskap ska, med användning av IPCR-arrangemangen, säkerställa överensstämmelse i rådets hantering och det övergripande gensvaret från unionens politiska nivå, bland annat när det gäller utarbetande och uppdatering av förslag till åtgärder, med respekt för kommissionens och den höga representantens initiativrätt på respektive behörighetsområde. Ordförandeskapet ska därvid få stöd och råd av rådets generalsekretariat, kommissionen och Europeiska utrikestjänsten samt, i händelse av terroristattacker, av EU:s samordnare för kampen mot terrorism. Beroende på krisen och vad som är lämpligt ska strukturer och unionsorgan på området för Gusp/GSFP tillhandahålla bidrag i överensstämmelse med relevanta bestämmelser i unionslagstiftningen.
5. Rådets ordförandeskap kommer att informera Europeiska rådets ordförande och Europaparlamentets ordförande om att solidaritetsklausulen har åberopats och om viktigare händelser.
6. När solidaritetsklausulen åberopas ska ERCC dygnet runt fungera som central kontaktpunkt på unionsnivå för medlemsstaternas behöriga myndigheter och andra berörda parter, utan att det påverkar kommissionens eller den höga representantens befintliga ansvarsområden eller befintliga informationsnätverk. ERCC kommer att underlätta utarbetandet av de samlade läges- och analysrapporterna, i samarbete med EU:s lägescentral och andra unionskriscenter i enlighet med artikel 6 i detta beslut.

*Artikel 6***Samlade läges- och analysrapporter**

De samlade läges- och analysrapporterna ska skräddarsys efter de behov på politisk unionsnivå som rådets ordförandeskap fastställer och ska ge en strategisk överblick över situationen inom rådet i enlighet med IPCR-arrangemangen. Dessa rapporter ska sammanställa validerade bidrag som frivilligt gjorts tillgängliga av medlemsstaterna, kommissionen, utrikesjänten och berörda unionsorgan, samt relevanta internationella organisationer. I händelse av ett återopande avseende en terroristattack ska underrättelsebedömningar och informationsmöten hanteras separat genom befintliga kanaler.

*Artikel 7***Utfasning**

Utfasningen av åtgärderna enligt detta beslut ska följa samma förfarande som föreskrivs i artikel 4.2. Den medlemsstat som har återopat solidaritetsklausulen ska, så snart den bedömer att återopandet inte längre behövs, ange detta.

*Artikel 8***Utvärdering av hotbild på unionsnivå**

1. Europeiska rådet får begära att kommissionen, den höga representanten och unionsorganen i förekommande fall utarbetar rapporter om specifika hot, i syfte att regelbundet utvärdera de hot unionen står inför.
2. Såvida inte Europeiska rådet har angett något annat ska dessa rapporter uteslutande grundas på tillgängliga hotbedömningar som sammanställts av unionens relevanta institutioner, organ och byråer inom ramen för befintliga arrangemang samt på information som tillhandahållits frivilligt av medlemsstaterna, utan dubbelarbete. EU:s samordnare för kampen mot terrorism ska när det är lämpligt medverka till utarbetandet av dessa rapporter. I enlighet med artikel 346.1 a i EUF-fördraget ska ingen medlemsstat vara skyldig att tillhandahålla information vars röjande den anser stå i strid med dess säkerhetsintressen.

*Artikel 9***Översyn**

1. Arrangemangen inom ramen för detta beslut ska ses över regelbundet i enlighet med fastställda behov, och i varje fall inom tolv månader från och med det att återopandet av dem har upphört, för att säkerställa att relevanta erfarenheter identifieras och tas tillvara. Denna översyn ska genomföras vid rådet på grundval av en gemensam rapport som utarbetats av kommissionen och den höga representanten.
2. Vid behov får detta beslut ses över. I så fall och i enlighet med artikel 222.3 i EUF-fördraget ska rådet bistås av kommittén för utrikes- och säkerhetspolitik och ständiga kommittén för operativt samarbete i frågor som rör den inre säkerheten.
3. Vid behov får rådet anpassa IPCR-arrangemangen, i synnerhet för att beakta de behov som identifierats av rådet inom ramen för översynen eller till följd av en översyn av detta beslut.

*Artikel 10***Finansiella återverkningar**

Alla finansiella resurser som krävs för genomförandet av detta beslut ska frigöras inom de överenskomna årliga utgiftsramarna och i enlighet med tillämpningsområdet för befintliga unionsinstrument och respektera de årliga taken för den fleråriga budgetramen.

*Artikel 11***Ikraftträdande**

Detta beslut träder i kraft den tjugonde dagen efter det att det har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Utfärdat i Luxemburg den 24 juni 2014.

På rådets vägnar
E. VENIZELOS
Ordförande
